

Jaarverslag 2023

**Regionaal
Expertteam Jeugd
Groningen**

incl monitor

Inleiding

Het Regionaal Expertteam Groningen bestaat sinds 2018 als vervolg op de eerder opgezette Expertpool. De Regionale Expertteams hebben een wettelijke basis in de Jeugdwet en dienen vier doelen:

1. Consultatie en Advies. Deze is direct beschikbaar voor ouders, jeugdigen en professionals.
2. Procesregie. Dit heeft tot doel om complexe zorguraagstukken los te trekken.
3. Signaleren en monitoren van 'rode draden'.
4. Leren van complexe casussen en daarmee de expertise van de jeugdhulp verbeteren.

De werkwijze van ons Expertteam is als volgt:

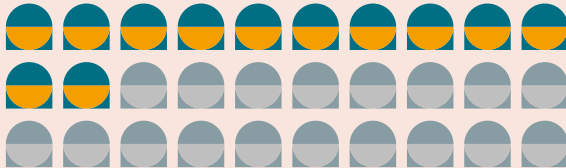
Na aanmelding volgt een intake. Wekelijks komt het Expertteam bij elkaar om samen met de ouders, hulpverleners, lokale teams, GI's en de experts een verklarende analyse op te stellen die door alle partijen gedeeld wordt.

Op basis daarvan volgt een oplossing. Dat kan zijn een advies, een bemiddelingstraject of de conclusie dat een andere verblijfsplek beter geschikt is.

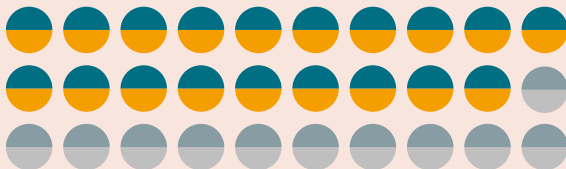
Algemene gegevens

Geslacht

12 meisjes

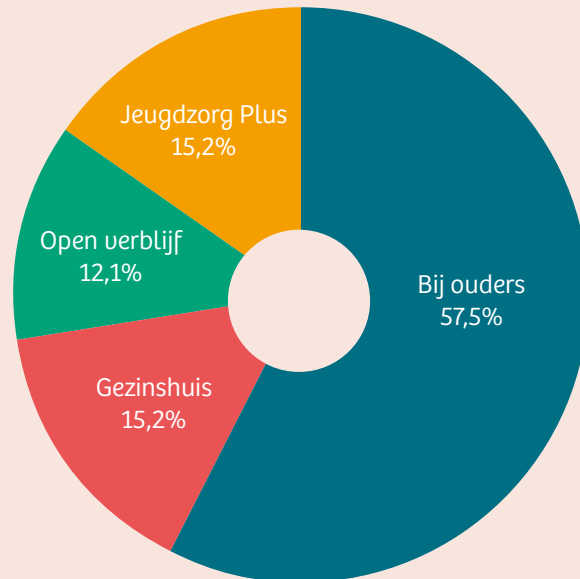
19 jongens

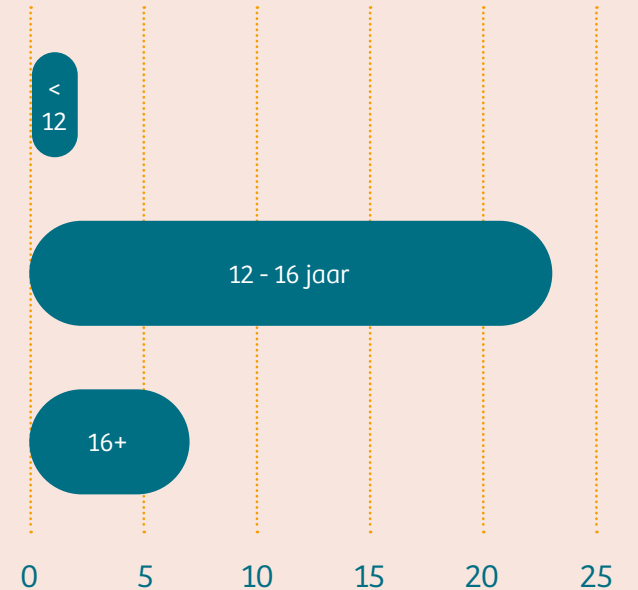
2 intersekse

Woonplek

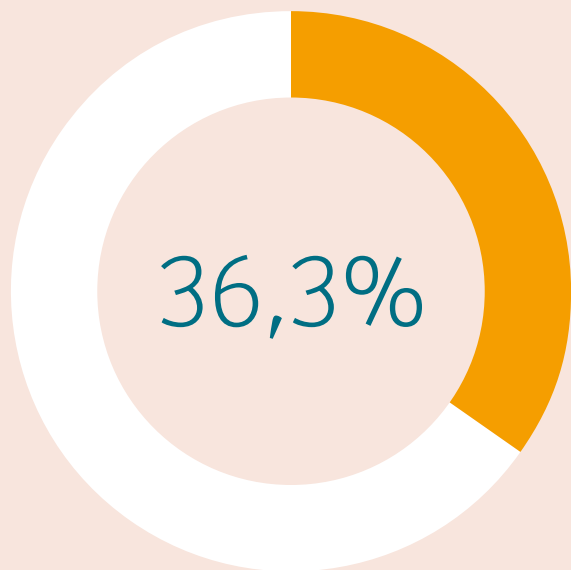

Leeftijd

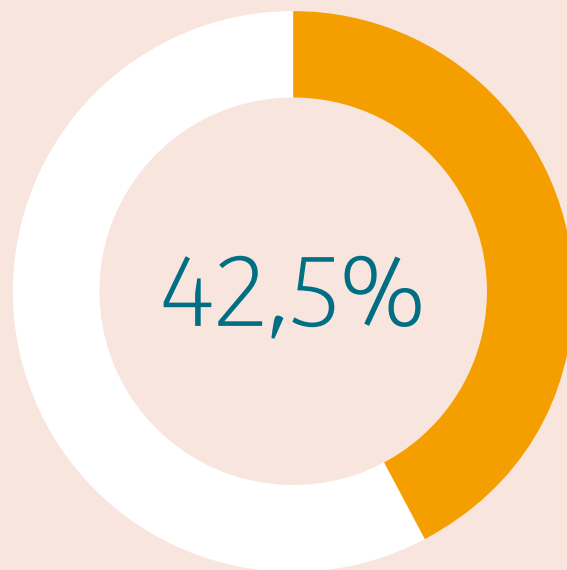

Type onderwijs

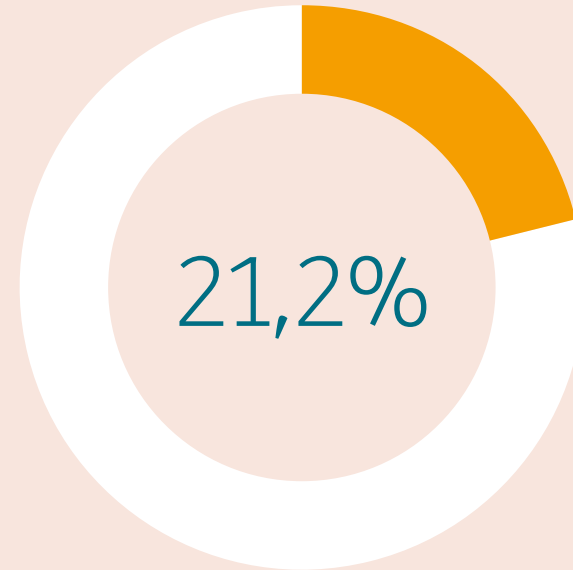
Geen onderwijs

Speciaal onderwijs

Regulier onderwijs

Zijn er problemen op school geweest?

Ja

Nee / onbekend

Is er vooraf een verklarende analyse gemaakt?

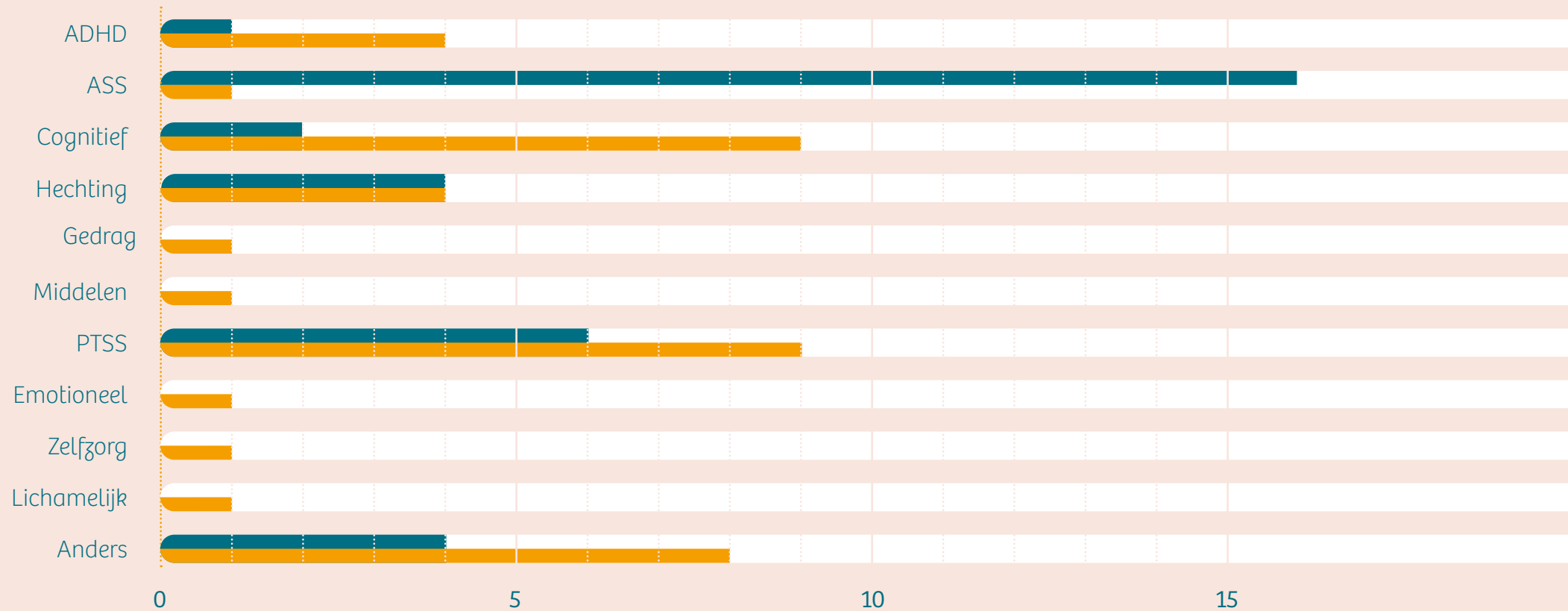
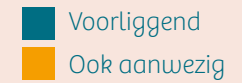
Ja

Nee

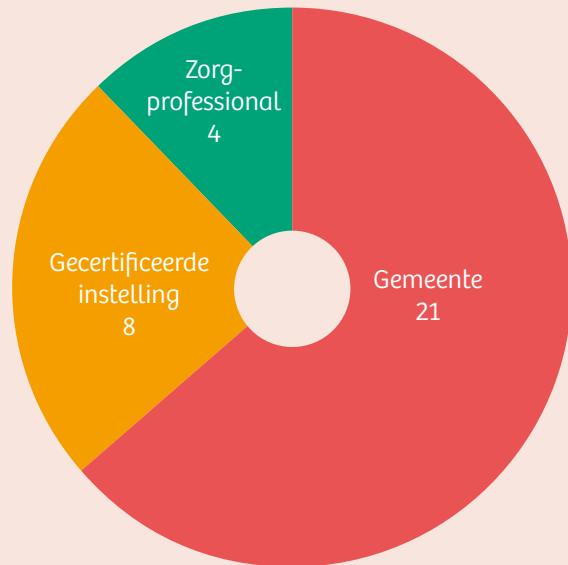

Problematiek

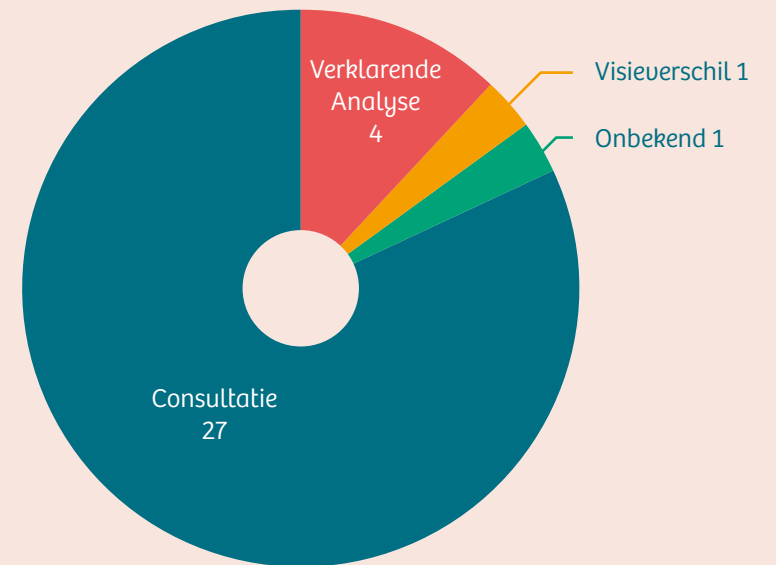

Aanmeldgegevens

Wie stelt de vraag?

Wat is de vraag?

Succesfactoren*

Consultatie

Verklarende analyse

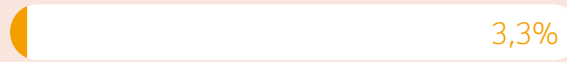
Organiseren Zorg

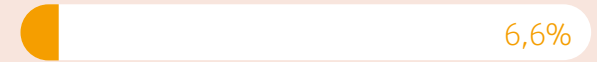
Bemiddeling

Procesregie

Anders

* In alle casussen voerde het expertteam een verklarende analyse uit

Knelpunt voorafgaand aan de aanmelding

Verklarende analyse onvoldoende
(samen) tot stand gebracht

Gevraagde aanbod ontbreekt

Anders/onbekend

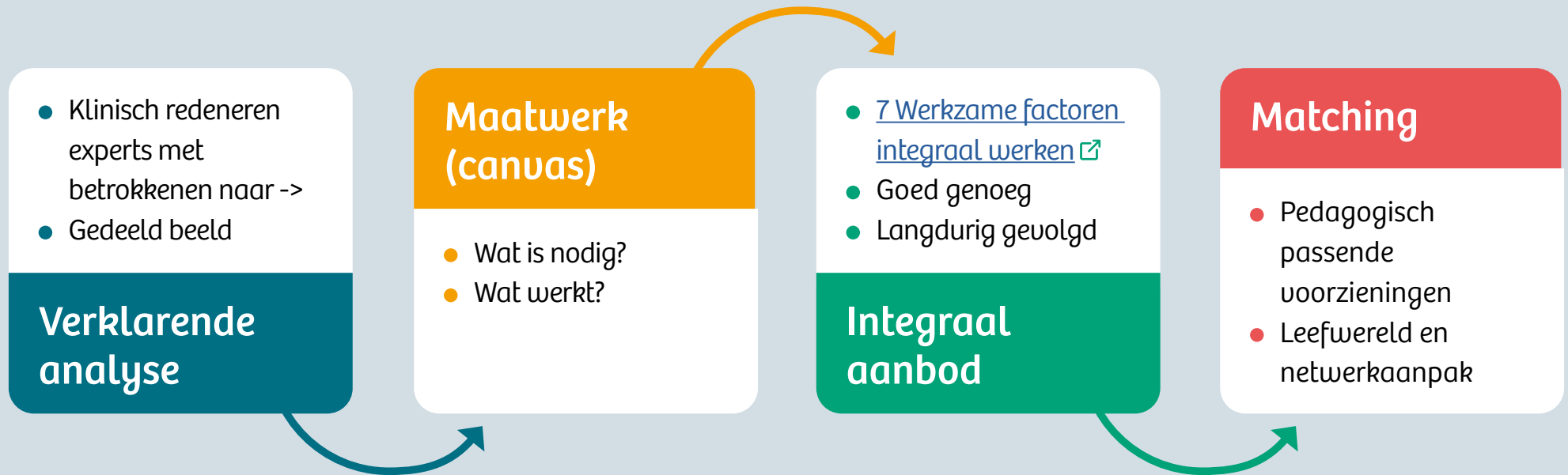
Schadelijke zorg

Met schadelijke zorg bedoelen we zorg die meer schade aanricht dan voorkomt. Dit kan voorkomen worden door het toepassen van inhoudelijke principes bij een beslissing. Zoals het bij artsen bekende principe 'eerst geen kwaad doen'.

Een afweging die bij elke interventie plaats behoort te vinden om situaties zoals we ze vaak aantreffen te voorkomen:

- Jeugdigen plaatsen en laten verblijven binnen voorzieningen waar men de problematiek niet aan kan, met doorplaatsing tot gevolg. We zien dit bij plaatsingen zonder een verklarende analyse, een plaatsing op basis van beschikbaarheid van plek, een plaatsing op basis van diagnose ipv op een behoefte aan pedagogische context en bejegening.
- Het niet tijdig onderkennen van complexe, ernstige psychische problematiek waardoor men vanuit een gebrekkige probleem-analyse werkt en stukjes van de problematiek aanpakt maar de situatie verslechtert.
- Klachtgedrag en crisissituaties bepalen de aanpak. Voor verwijzers en hulpverleners is het erg moeilijk een passende plek of combinatie van zorg te vinden voor een jeugdige met meervoudige problematiek. Zonder verklarende analyse is een rustige periode in het functioneren van de jeugdige een tijd waarin hulpverleners zich op andere zaken kunnen gaan richten. Tot er plotseling een toename is van klachtgedrag of een crisis die aanzet tot actie. Veel informatie over de jeugdige richt zich op deze situaties en dit gedrag en dit stuurt de richting waarin gezocht wordt. Daar wordt het gedrag een kenmerk van de persoon in plaats van een reactie op de situatie en wordt de negatieve spiraal versterkt en vergroot de hulpverlening onbedoeld zelf het probleem van de jongere of het gezin.

Een gedeelde verklarende analyse is niet genoeg

Gedeelde verklarende analyse

Explicietter dan eerdere jaren is bijgehouden wat een gedeelde verklarende analyse oplevert voor de betrokkenen. Bij het expertteam gaat het doorgaans om situaties en vragen die door de betrokkenen als uitzichtsloos of onoplosbaar worden ervaren. Ouders of jongeren voelen zich niet begrepen, hulpverleners lopen vast of hebben tegengestelde visies. Daarom zijn de resultaten van de gedeelde analyses opvallend en positief te noemen.

Van de ouders en jongeren waren 26 teureden, 1 onteureden, 2 gemengd. Bij de hulpverleners waren 27 teureden, 0 onteureden en 2 onduidelijk/gemengd in hun reactie.

Twee aspecten van de gedeelde verklarende analyse spelen daarin een belangrijke rol: het **gedeelde** karakter en de **positieve samenhang**. Wanneer de betrokkenen het beeld en de richting weer delen en de positieve factoren uit verleden en heden de ontwikkeling schetsen naar een wenselijk perspectief is dat voor zowel ouders en jongeren als hulpverleners beurendigend en hoopvol.

Gedeelde verklarende analyse in de regio Groningen

Ook in 2023 werden aanmeldingen zelden vergezeld door een gedeelde verklarende analyse. Daar valt dus nog veel winst te behalen.

Samen met het expertisecentrum GMCP van de RUG en C4Youth ontwikkelden we een plan van aanpak waarmee we de krachten van de drie organisaties bundelen. We richten ons zowel op het gebruik van de verklarende analyses onder jeugdzorgaanbieders als lokale teams als het onderzoek van de implementatie en effectiviteit. We doen dat door middel van bewustwording en training van professionals in de vorm van een implementatietraject waarbij tegelijkertijd onderzoek plaatsvindt over het gebruik van de verklarende analyse en het effect van de implementatie.

Het onderzoek betreft andere initiatieven in de drie noordelijke provincies/expertteams expliciet en is onderdeel van de netwerkgroep Verklarende Analyse van het JENN.

Maatwerk: kosten en baten

Kostenbesparing is geen doel op zich maar toch is het van belang ook de kosten/baten kant van de verklarende analyse in kaart te brengen. In meerdere casussen voorkwam de insteek van het expert-team met een verklarende analyse ingrijpende zorg met hoge kosten.

- Voorkomen uithuisplaatsing **3**
- Voorkomen onderzoek RVK **1**
- Voorkomen 'hoppen' van plek naar plek **3**
- Afschalen in aantal hulpverlenende partijen **3**
- Voorkomen afschalen in hulpverlening **7**
- Toeleiden naar onderwijs ipu thuis/dagbesteding **1**

Andere casussen bleven gelijk, een enkele betekende kostenverhoging.

Integraal aanbod: inhoudelijk

De vragen die bij het expertteam binnenkomen veranderen langzaam van aard. Steeds vaker komen er vragen binnen om eerder mee te denken in een vastgelopen hulpverleningstraject of op basis van de conclusie dat de aanpak al meerdere keren niet effectief is.

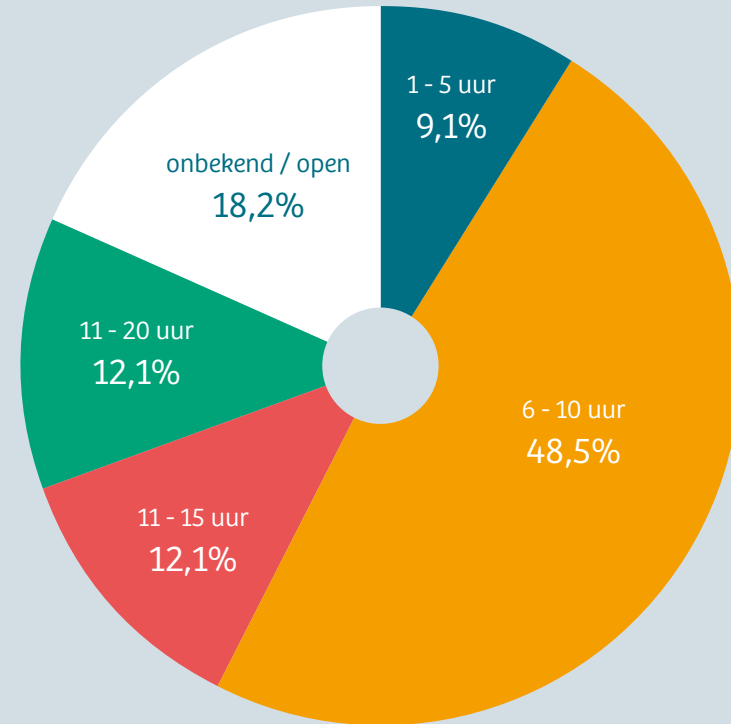
Daarnaast komen een aantal casussen ook weer terug in het expertteam met de vraag om weer mee te denken hoe te handelen om het gekozen perspectief vol te houden. Een goed teken want:

- de gedeelde verklarende analyse wordt vastgehouden als doelstelling;
- hulpverleners snappen dat terugval in complexe casussen vaak voorkomt;
- betrokkenen houden vast, houden vol en zoeken samen met het expertteam opnieuw naar werkzame factoren voor de jongere of het gezin.

Integraal aanbod: inzet expertteam

Alle zorguragen zijn in het expertteamoverleg beantwoord. Bij 42% was de tijdsinvestering van 1 of meerdere leden van het expertteam meer dan 10 uur. Het gaat dan meestal om een inzet van expertteamleden gericht op het duurzaam uitvoeren van het beschreven positieve perspectief in de verklarende analyse. Ervaring leert dat nog een aantal keren terugkomen op de verklarende analyse met de betrokkenen positief werkt op het daadwerkelijk vasthouden en uitvoeren van de ingezette lijn. Dit komt ook uit alle mogelijke studies over effectiviteit bij meervoudige en complexe problemen. Het langdurig betrokken blijven verhoogt de effectiviteit van de aanpak. Het expertteam voert dit zelf zoveel mogelijk uit, signaleert dit in de verklarende analyses als ontbrekende factor en voegt dit zoveel mogelijk toe in de aanpak van de betrokken deelnemers.

In 2023 zien we een vermindering van uren per casus, we weten niet of het een trend is.

Matching

In een gedeelde verklarende analyse wordt duidelijk onder welke omstandigheden een jeugdige het meest positieve gedrag kan laten zien. Bij matching naar een instelling kan een kind vaker geplaatst worden die nu juist dát kan bieden wat een kind nodig heeft om tot dat positieve gedrag te komen. In slechts 30% van de aangemelde casussen is het vinden van een passende plek de oplossing voor het probleem. Wanneer dit wél het geval is blijkt het zoeken en bemiddelen rondom verblijf/ dagbesteding vaak moeizaam te verlopen.

In 2023 hebben we daarom besloten tot een pilot met de rol van zorgadviseur. Met een zorgadviseur kunnen we een betere match maken tussen de passende omgeving die geschetst wordt in de verklarende analyse en het geboden pedagogisch klimaat of ondersteuning die de plek biedt. Om dit beter te kunnen doen is het ook belangrijk dat het kwalitatieve aanbod in kaart is gebracht van de plekken die jeugdigen met complexe problematiek op kunnen vangen. Waar dit nog niet bekend is zal de zorgadviseur dit ook verder beschrijven.

Dit ook om bij casussen waar die vraag ligt lokale teams en jeugdzorgaanbieders te kunnen informeren op dit kwalitatieve aanbod, en hen te coachen/ondersteunen bij het zoekproces. Dit alles moet de aansluiting van verklarende analyse naar passend verblijf of dagbesteding nog verder uitbouwen. De rol van zorgadviseur en de resultaten zullen wij eind 2024 evalueren.

Punten geconstateerd in 2021; nog steeds actueel

- Bij problemen jeugdige valt ergens **onderwijs** (langdurig) weg
-> dan sterke toename problematiek in gezin tot aan UHP.
- Maatwerk inhoudelijk: lang doorgaan met **niet-werkzame productenreeks**, zonder kennis en inzicht in de problematiek (VA) leidt tot toename problemen jeugdige (eindgedrag). Dit wordt beschreven als eigenschap jeugdige waardoor gezochte oplossing/plek steeds zwaarder wordt.
- **Maatwerk organisatorisch**: maatwerk gaat traag en gebonden aan regels (6 maanden).

Punten geconstateerd in 2022; nog steeds actueel

- **Schadelijke zorg:** 'First do no harm' afweging ontbreekt vaak in de keuze voor interventies. De gevoelde noodzaak tot handelen overheerst en dat leidt tot korte termijn inzet en keuzes die al snel niet voldoen wat weer leidt tot de volgende gevoelde noodzaak.
- **Ontbrekend ouderperspectief** bij ouders van jonge kinderen met ernstige problematiek -> wisselende casusregisseurs met onvoldoende kennis, onvoldoende aansluiten bij de vraag.
- Voor **hoogrisico problematiek** ontbreken essentiële zorgonderdelen wat leidt tot schrijnende, zeer complexe hulpverleningssituaties op het gebied van bijvoorbeeld zeer ernstige prikkelverwerkingsstoornis, ernstige eetstoornis icm ASS, ernstig (sexueel) grensoverschrijdend gedrag.

regionaal expertteam
jeugd groningen

www.regionaalexpertteamgroningen.nl